

Nordlaks Oppdrett AS
Postboks 224

8455 STOKMARKNES

Saksbehandler: Aksnes / Fossan
Telefon: 99691466 / 91520357
Seksjon: Kyst- og havbruksavdelingen
Vår referanse: 15/17207
Deres referanse:
Vår dato: 30.08.2016
Deres dato:

Att: Bjarne Johansen

NORDLAKS OPPDRETT AS - VEDRØRENDE SØKNAD OM UTVIKLINGSTILLATELSER

1. Innledning

Vi viser til søknad om utviklingstillatelser fra Nordlaks Oppdrett AS («Nordlaks» eller «søker»), 24. november 2015. Vi viser også til brev med tilleggsopplysninger 6. juni 2016, møter i forbindelse med søknaden og annen kontakt i saken.

2. Bakgrunn

Nordlaks sin søknad om 30.000 tonn MTB (tilsvarer 39 utviklingstillatelser à 780 tonn) tar sikte på å realisere selskapets Havfarm-konsept. Konseptet kan ifølge søker i korte trekk beskrives som en stålkonstruksjon bestående av et baugparti med bl.a. bofasiliteter og verksted, et midtparti med merder, og et hekkparti med bl.a. ensilasjesystem og generatorkapasitet. I søknaden opplyses det også at Havfarmen skal være fortøyd i baugen. En bærende grunnidé for konseptet er ifølge søknaden å flytte deler av akvakulturproduksjonen lengre ut fra land til mer eksponerte lokaliteter, og slik ta i bruk nye områder til akvakultur.

I søknaden av 24. november 2015 skriver Nordlaks at de ønsker å utvikle 3 – 4 Havfarmer. I den opprinnelige søknaden beskrives i hovedsak én generisk konstruksjon. Behovet for 30.000 tonn MTB og 3 – 4 Havfarmer er her forklart med at Havfarmen ifølge søker bør testes ut i fullskala i flere områder. I følge søker vil man med dette også oppnå kontinuitet i uttestingen, økonomisk forsvarlighet og produksjonsmessig fleksibilitet. De særlige løsningene som senere er omtalt som spesielle for Havfarm 2 og Havfarm 3 er i den opprinnelige søknaden nevnt som potensiell videreutvikling til neste generasjons Havfarm basert på erfaringene fra pilotprosjektet.

I brev til søker 14. april 2016 skrev Fiskeridirektoratet at direktoratet var i tvil om det vil være formålstjenlig å innvilge det omsøkte antallet tillatelser og ba søker redegjøre for prosjektinvesteringer, samt utarbeide en investeringsplan som tar

høyde for byggingen av én Havfarm. 10. mai 2016 ble det avholdt møte mellom Nordlaks og Fiskeridirektoratet der temaet for møtet var avgrensningen av utviklingstillatelsene. Nordlaks beskrev i dette møtet fire forskjellige Havfarm-konstruksjoner og uttrykte behov for å få tildelt en utviklingsbiomasse på 30.000 tonn for å kunne utvikle samtlige av disse.

I tilleggsopplysninger 6. juni 2016 beskriver søker tre forskjellige Havfarm-konstruksjoner (Havfarm 1, 2 og 3) og argumenterer for at det bør tildeles tillatelser tilsvarende 30.000 tonn MTB til utvikling av samtlige av disse tre. Det er imidlertid ikke gitt noen inngående teknisk beskrivelse av de elementene som skal skille de forskjellige Havfarmene fra hverandre.

Slik Fiskeridirektoratet forstår det, tar alle de tre forskjellige Havfarmene utgangspunkt i pilotprosjektet som er beskrevet i søknaden av 24. november 2015. Etter direktoratets forståelse er forskjellen mellom anleggene primært knyttet til fortøyning og fremdrift, mens det øvrige er i det vesentligste likt.

3. Rettslig grunnlag

Bestemmelser om utviklingstillatelser og hjemmel for tildeling finnes i FOR-2004-12-22 nr. 1798: forskrift om tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 5:

§ 22. Særlige formål

(..)

Akvakultur av matfisk til utvikling skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

§ 23. Generelle vilkår for tildeling og fornyelse

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til og fornyelse av tillatelse til akvakultur av matfisk til særlige formål etter en faglig vurdering. (..)

§ 23b. Særskilte tildelingsvilkår for tillatelse til utvikling

Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi som innebærer en betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning, eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

(..)

§ 28b. Maksimalt tillatt biomasse per tillatelse til særlige formål

Maksimalt tillatt biomasse per tillatelse fastsettes etter en konkret vurdering hvor det blant annet skal tas hensyn til søkers behov. (..)

(..)

Ved avgrensning av tillatelse til utvikling, skal det blant annet tas hensyn til hva som er nødvendig for å kunne gjennomføre prosjektet.

4. Fiskeridirektoratets vurdering

Avgjørelsen av om det skal innvilges utviklingstillatelse bygger, jamfør bestemmelsene gjengitt overfor, på en skjønnsmessig, faglig vurdering. Det følger av retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelse at det er opp til forvaltningens skjønn å vurdere prosjektet og om kriteriene for tildeling er oppfylt. Søker har ikke rettskrav på å få tildelt utviklingstillatelse selv om prosjektet innebærer betydelige investeringer og innovasjon.

Søker kan få tildelt utviklingstillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. I følge retningslinjene vil hva som skal anses som betydelig innovasjon være en skjønnsmessig vurdering. Retningslinjene viser til Statistisk sentralbyrå sin definisjon som definerer utviklingsarbeid som «...systematisk virksomhet som anvender eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring, og som er rettet mot: å framstille nye eller vesentlig forbedrede materialer, produkter eller innretninger.» Med utgangspunkt i denne definisjonen og presiseringen i retningslinjene vil den aktuelle innovasjonen når det gjelder ordningen med utviklingstillatelser, være ny eller vesentlig forbedret produksjonsteknologi. Det stilles videre krav om at innovasjonen er «*betydelig*».

Hovedkriteriene for utviklingsarbeid er at det skal inneholde et nyhetselement og at det er knyttet en viss form for usikkerhet til resultatet. Fiskeridirektoratet må vurdere hvorvidt konseptet kan sammenlignes med eksisterende teknologi, hva som eventuelt er forskjellig fra nærmeste sammenligningsgrunnlag, og i hvilken grad dette påvirker usikkerheten i resultatet og innovasjonspotensialet.

En ny idé eller oppfinnelse blir ikke til en innovasjon før den er kommet til praktisk anvendelse. Selv om en innovasjon alltid vil innebære et element av usikkerhet vil det også være naturlig å vurdere hvor sannsynlig det er at søker klarer å få kommersialisert konseptet sitt. Vurderingen av hvorvidt konseptet innebærer tilstrekkelig innovasjon vil derfor også bero på i hvilken grad gjennomførbarheten beskrives i søknaden.

Som en følge av at Prosjekt Havfarm er et utviklingsprosjekt blir konseptet kontinuerlig justert for å finne det optimale designet og de optimale tekniske løsningene med et mål om størst mulig innovasjonsgrad og vellykket biologisk produksjon i sluttproduktet. Basert på en tidlig versjon av designet er det

gjennomført hydrodynamiske tidligfaseanalyser av respons¹ og en global strukturanalyse². Begge disse rapportene anbefaler et ganske omfattende videre arbeid med et bredere spekter av input, grundigere undersøkelser av viktige hydrodynamiske fenomener og videre detalj-engineering for en optimal konstruksjon. De to analysene baserer seg på en generisk versjon av designet og vil derfor kunne gjelde for både Havfarm 1, 2 og 3.

Fiskeridirektoratet har forståelse for søkers ønske om å avvente med endelig valg av enkelte variabler. Denne beslutningen gjør imidlertid at det ikke kan leveres dokumentasjon utover idéstadiet som skiller de tre Havfarmene fra hverandre. Dette har en effekt på vurderingen av om vilkåret om betydelig innovasjon er oppfylt.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering er søknaden med supplerende informasjon og tilhørende vedlegg i utgangspunktet tillitsvekkende. Søker har klart å beskrive planen og fasene for utviklingsprosjektet på en tilfredsstillende måte. Basert på søknaden og involverte aktører har Fiskeridirektoratet kommet til at den Havfarmen som i søknaden av 24. november 2015 beskrives som pilotprosjektet med fast fortøyning bestående av enten ett enkelt sugeanker eller tre til seks anker inn i en svivel i baugen, er tilstrekkelig beskrevet til at Fiskeridirektoratet vil gå i videre dialog med søker med sikte på å kunne fatte et vedtak om tilsagn om utviklingstillatelser til ferdigutvikling av denne. Det faktum at søker ikke kan levere tilstrekkelig dokumentasjon av de elementene som skiller Havfarmene fra hverandre innebærer imidlertid at Fiskeridirektoratet ikke kan vurdere gjennomførbarheten av de øvrige planlagte produktene. Direktoratet har etter dette kommet til at søker ikke har godtgjort innovasjonspotensiale i de øvrige omsøkte Havfarmene.

Etter en konkret helhetsvurdering har Fiskeridirektoratet kommet til at søker ikke har sannsynliggjort at bygging av flere Havfarmen vil innebære betydelig innovasjon og falle innenfor formålet med utviklingstillatelser, jf. tildelingsforskriften §§ 22 og 23b. Nordlaks sin søknad om utviklingstillatelser avslås derfor delvis.

Fiskeridirektoratet er likevel innstilt på å gå inn i videre dialog med søker med sikte på å kunne fatte vedtak om tilsagn om en eller flere utviklingstillatelser til et prosjekt som omfatter ferdigutvikling og bygging av én Havfarm, etterfulgt av akvakulturproduksjon i den ferdige Havfarmen. En slik tildeling vil være avhengig av at det kan vedtas målkriterier som sikrer sikker gjennomføring av prosjektet, til tross for at det er mye som gjenstår i forhold til endelig design.

¹ Multiconsult (2016). Havfarm Preliminary Studies – Global response in waves.

² 7 Waves (2016). Global Structural Analysis – Havfarm.

5. Videre prosess

Vi ber om at Nordlaks oversender et forslag til målkriterier for utvikling av én Havfarm som omfatter prosjekteringsfasen, byggefasen, sluttdokumentasjon og driftsfasen. Vi ber om at målkriteriene omfatter tredjepartsverifikasjon, hvor dette er relevant.

Fiskeridirektoratet ber også om at Nordlaks beskriver hvordan selskapet vil ivareta kravet om at utviklingsprosjektet skal dokumenteres på en metodisk forsvarlig måte, jf. laksetildelingsforskriften § 23b fjerde ledd. Vi ber videre om at det fremlegges en detaljert beskrivelse av hvordan Nordlaks tenker å formidle kunnskapen og de erfaringer som gjøres underveis i prosjektet, slik at dette over tid kommer hele næringen til gode.

6. Klagerett

Dette vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Fiskeridirektoratet har besluttet at klagefristen på dette vedtaket begynner å løpe samtidig som klagefristen på endelig vedtak på søknad om tildeling av utviklingstillatelser, jf. forvaltningsloven § 29 siste ledd. Klagefristen vil altså ikke begynne å løpe før Fiskeridirektoratet har tatt stilling til samtlige omsøkte tillatelser i Nordlaks sin søknad om utviklingstillatelser.

Med hilsen

Jens Christian Holm
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Mottakerliste:

Nordlaks Oppdrett AS

Postboks 224

8455

STOKMARKNES

Vedlegg

Klageskjema Nordlaks